

ADYAT ve D-ERKEN FAALİYETİ
TARİHİ: 19-03-2003
Sayı: 227

10/86 - 1859

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ağrı İlinin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal yönden kalkınma ve gelişmesini engelleyen nedenlerin araştırılması ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98 inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz. 27.01.2003

Halil Özyolcu
Ağrı Milletvekili
ve 21 Milletvekili

1. Halil ÖZYOLCU- Ağrı Mv.
2. Mehmet Kerim YILDIZ- Ağrı Mv.
3. Mehmet Melik ÖZMEN- Ağrı Mv.
4. Zeyid ASLAN- Tokat Mv.
5. Sedat KIZILCIKLI- Bursa Mv.
6. Fehmi Hüsrev KUTLU- Adıyaman Mv.
7. Mahmut DURDU- Gaziantep Mv.
8. Mehmet YILMAZCAN- Kahramanmaraş Mv.
9. Hasan KARA- Kilis Mv.
10. Şükrü AYALAN- Tokat Mv.
11. Semiha ÖYÜŞ- Aydın Mv.
12. Faruk KOCA- Ankara Mv.
13. Fahri ÇAKIR- Düzce Mv.
14. Abdullah TORUN- Adana Mv.
15. Reyhan BALANDI- Afyon Mv.
16. Ahmet KOCA- Afyon Mv.
17. Ali Osman BAŞKURT- Malatya Mv.
18. Feyzi BERDİBEK- Bingöl Mv.
19. A.Yekta HAYDAROĞLU- Van Mv.
20. Ömer KULAKSIZ- Sivas Mv.
21. Orhan TAŞ- Sivas Mv.
22. Rıttvan KÖYBAŞI- Nevşehir Mv.

GEREKÇE

Ağrı İlimiz; Ağrı Dağı ve Nuh'un Gemisi efsanesi ile Türkiye'de ve dünyada tanınan şirin bir şehrimizdir. Ama şehrin içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal gelişmişlik düzeyinin Türkiye ortalamasının çok altında kalması bu tanınmayı ciddi anlamda gölgelemektedir.

20 yıl önce yazılmış kaynaklara bakıldığında, ilimizle ilgili ekonomik ve sosyal göstergelerde aradan geçen bunca zamana rağmen olumlu bir değişimin olmaması gelecek adına bizi ciddi anlamda kaygılandırmaktadır. Bir sınır şehri olan Ağrı'nın kendini bu kısır döngüden kurtaracak potansiyele sahip olduğuna inanmakla birlikte merkezi otorite tarafından uygulanan yanlış politikalar ilimizi hiçte hak etmediği bugünkü noktaya getirmiştir.

İlde kış şartlarının çok çetin geçmesi ilin geri kalmışlığını tek başına izah edemez ve bu haklı bir mazeret olamaz. İlimizin kış sporlarına müsait iklim ve coğrafi yapısı iyi değerlendirilmediği gibi turizm açısından büyük bir potansiyele sahip olan Diyadin Kaplıcası, Doğubayazıt'ta bulunan İshak Paşa Sarayı, Buz Mağarası ve Dünyanın ikinci büyük Meteor Çukuru gibi önemli turizm merkezlerinin de iyi değerlendirildiği söylenemez.

İl ekonomisinin temeli hayvancılık ve tarıma dayanmaktadır. Ağrı'da faal nüfusun %76.3'ü tarım sektöründe çalışmaktadır. İl ekonomisinin tarım ve hayvancılığa dayalı olmasına rağmen köylerimizin ve köylülerimizin durumu içler acısıdır.

İlde ulaşım halen büyük bir sorundur. Altyapı sorunları, diğer illerimize göre daha büyük olup mevcut köylerimizin ¼'ü bile şebekeli içme suyuna sahip değildir. 4575 km köy yolunun sadece 135 km'si asfalttır. 2448 km'si stabilize edilmiştir ve Türkiye standartlarının çok altındadır. Toplam 929 yerleşim ünitesinin 458'nin suyu mevcut olup , 265'nin içme suyu yetersizdir. Hiç suyu olmayan yerleşim birimi sayısı ise 205'tir.

335.000 hektar tarım alanının ancak 220.889 hektarı ekilmektedir. Ekilebilir arazinin ancak 82.000 hektarı sulanabilir niteliktedir. İlimizde tek baraj olan Patnos Barajı Patnos Ovasından 5.436 hektar alanın sulu tarıma açılmasına imkan vermiştir. 1994 yılında ihalesi yapılan Ağrı merkez Yazıcı Barajı bittiğinde 36.300 hektar alan daha sulu tarıma açılacaktır. Kesin projesi biten ve ihaleye hazır hale getirilen ve toplam 39.682 hektar araziye sulayabilecek Patnos Şeker Ova Barajı ile Ağrı Ekinci Ovası Sulaması 1996 yılından bu yana ihale kapsamındadır. Planlaması biten Murat Barajı ve planlaması devam eden Eleşkirt Aydın Barajı, Tutak Nadir Şeyh Barajı ve Tutak Karahalit Barajları ilimiz için büyük bir şanstır.

İlimizde eğitim ve sağlık hizmetlerinin hangi aşamada olduğu herkesin malumudur. Ağrı'nın sosyal yapısının dönüşümü için bir dönüm noktası olabilecek Ağrı Dağı Üniversitesi hala gerçekleştirilmiş değildir. İl genelinde 1.659 kişiye bir hastane yatağı, 1 hekim başına ise

4.259 kiři dūřmektadır. İl dahilinde iřsizlerin būyūk çoęunluęu genç nūfus olup, ilkokul mezunu niteliksiz insanlarımızdan oluřturmaktadır. Toplam nūfus içinde okur yazar oranı %65'tir.

Ağrı ilinde sanayiinin gelişmemesi, yeterince fabrika ve istihdam sağlayıcı iř yerlerinin olmayışı gūn gittikçe işsizler ordusu zincirine yeni bir halka daha eklemektedir.

İlimiz Yurtiçi Gayri Safi Hasıladan aldıęı pay ūlke bazında oldukça dūřūktūr. İktisadi ve sosyal kriterler çerçevesinde Tūrkiye'nin dięer illerine gōre son sıralardadır.

Aęrı ilinde gō ōnemli bir olgudur. İlin ekonomik ve sosyal yetersizlięi giderilmedięi sūrece bu olgu devam edecektir. İlin sanayisi yok gibidir.

İlimizin hak ettiği yere gelebilmesi ve insanımızın ōzlenen refah seviyesini yakalayabilmesi için aslında yeterli potansiyele sahibiz. Yapılması gereken atıl durumda kalan kaynakların ortaya çıkarılması ve bunların kullanılma yōntemlerinin belirlenmesidir. Ağrı İlinin Ekonomik ve Sosyal yōnden geri kalmışlık ve gelişememe sebeplerinin bulunması, gerekli tedbirlerin alınması ve kalıcı ōzūmler ūretilmesi amacıyla Anayasa'nın 98 inci maddesi ve Meclis İ Tūzūęūnūn 102 inci maddesi gereğince bir Meclis Araştırması açılması faydalı olacağı kanaatindeyiz.